

Страната на кафето

Първите португалски преселници по източното крайбрежие на Южна Америка се натъкнали на

Бразилия е държава, по-голяма от континента Австралия. Тя е страна с влажен и топъл климат, с плодородни почви, с несметни подземни и надземни богатства, страна, която би могла да изхрани 1 млрд. жители. И въпреки това, и днес на нейната територия живеят хора, които и досега не са прекрачили равнището на каменния век. И до днес още територията и едни граждани изсичат от кремък остриета за стрели, а в същото време специалистите-учени изграждат модерен промишлен комбинат за използване на атомната енергия. Едни жители си подготвят леглото за сън в короните на дърветата, други правят това на тридесетия етаж на небостъргача. Едни през време на целия си живот не могат да огледат всичко онова, което притежават, други ядат веднъж на ден, и то ако им се усмихне щастието. Не напразно за Бразилия се говори, че представлява една гигантска империя, в която се намират и метрополията, и колониите и.

Интересно е миналото на тази най-голяма страна в Южна Америка. Първите господари на Бразилия – португалците, търсели преди всичко начини за бързо забогатяване и щастието много пъти им се усмихвало. Най-напред те започнали масово изсичане на дървото бразил. Но скоро най-хубавите гори по крайбрежието били изсечени и износът на това ценно дърво намалал. Друга възможност за забогатяване била открита с отглеждането на захарната тръстика и производство на захар. Това растение, пренесено от Африка, намерило идеални условия в Бразилия и давало богата реколта. Бразилската захар заемала господстващо положение на световния пазар през XVII и XVIII век, като захарта се ценяла направо със златото. Забогатяла Европа се нуждаела от захар за приготвяване на познатите на европейците сладки и лакомства на източните страни, които те видели по време на кръстоносните походи.

Започнало производството на шоколад, употребата на кафе. Но в XVIII век на европейския пазар се появила захар, получена от захарното цвекло, и вносът на бразилска захар силно намалал. Идва ред на тютюна, на памука, които станали достойни съперници на захарта на европейския пазар, но и тук Бразилия скоро била изместена от други страни. Но щастието пак споходило страната. През 1865 г. по долината на река Рио де Велхас било открито злато. Към златните находища се насочили много преселници от всички краища на страната, натам се устремили и нови

преселнически вълни от Португалия. За кратко време както в приказките изникнали “златни” градове като Вила Рика, Вила Реал и Вила Албукерк, по-многолюдни от Рио де Жанейро и Ню Йорк по това време.

Едва били изминали 30 години от откриването на златото, открито било нещо по-ценно – диамантът, и се появил нов град – Диамантина. Но след половин век златото по река Рио де Велхас се изчерпило. Прочутият някога “златен” град Вила Рика днес се нарича Оуро Прето и е обикновено провинциално селище. Такава е била съдбата и на другите “златни градове”.

За известно време в края на миналия век Бразилия е била и първа в света по производство на какао.

Но особено голяма слава и богатства тя е спечелила с използването на каучука за промишлени цели. Това започнало, след като бил изработен първият автомобил с гумени колела. Цената на каучука станала баснословна. Към низината на Амазонка се насочили хиляди хора с надеждата бързо да забогатеят. Целият добив на каучук се спускал по р. Амазонка. Град Белен при устието на тази река станал главно износно пристанище. Град Манаус по средното течение на Амазонка станал главна квартира на “каучуковите крале”, които закупували целия суров каучук и го изнасяли извън пределите на Бразилия. За кратко време тези некороновани крале тъй забогатели, че си построили дворци от най-скъп строителен материал. В сърцето на девствените амазонски гори бил построен най-красивият оперен театър в цяла Южна Америка, подобен на операта в Париж. Срещу скъпо заплащане гостували в Манаус известни певци и певици от Европа. Много от тях останали завинаги в този град, покосени от жълтата треска. Но още през 1876 г. англичанинът Хенри Уикхем въпреки строгата забрана успял тайно да изнесе от Бразилия няколко хиляди каучукови семена. Доставени в Лондон, те били посадени в ботаническата градина и като малки фиданки пренесени в Шри Ланка, където се създават първите каучукови плантации. С това започва залезът на бразилския монопол върху каучука. Шри Ланка, Малая, Бирма изместват Бразилия.

Днес главна роля в стопанството на Бразилия играе кафето. На нея се пада около 50% от световното производство на кафе. Вечно зеленото кафеено дърво достига малки размери, често расте даже като храст с тъмнозелени листа и бели цветове със забележителен аромат. Плодовете му са с размери на едри вишни, тъмночервени или виолетови на цвят и съдържат по 2 кафяви зърна. Най-обширните кафеени плантации се намират в югоизточната част на страната. Особено прочут с кафето си е щатът Сао

Паулу.

Бразилия реагира твърде чувствително и на най-незначителните отклонения в световните цени на кафето, тъй като този рядък вид стока представлява главно перо на бразилския износ. Кафето шестата крепост на Бразилия, под стените на която останаха в развалини петте предхождащи я: захарта от захарна тръстика, златото, патукът, какаото, каучукът. Всички тези богатства са били предпоставка за развитието на някои селища, особено на Рио де Манейро, Сао Паулу и Сантус. Главно внимание заслужава “перлата” на Бразилия Рио де Жанейро. Както Христофор Колумб не е предполагал, че е открил нов континент, такава “грешка” допуснал и адмирал Гонсало Коельо, когато неговият кораб в навечерието на 1502 г. влязъл в залива Гуанабара. Той бил смаян, а същевременно и възхитен от множеството заливи, заливчета, скалисти носове и предположил, че е проникнал в разпокъсаното устие на неизвестна река. В корабния си дневник той вписал 1 януари 1502 г. и без да измисля друго екзотично име, нарекъл откритото от него място Рио де Жанейро (Януарска река).

По-късно се изяснило, че Коельо е открил залив, а не устие на река. И така днес целият свят нарича един от най-красивите градове в света Рио де Жанейро, без ни най-малко да обръща внимание на това, че в Рио де Жанейро няма никаква река.

Откъде извира това вълшебно невидимо сияние, което пленява всеки посетител на града? Природата и човекът са съединили тук своите творчески сили в едно неделимо цяло. Трудно е да се каже кой от двамата създатели е бил по-щедър. Природата е дала на този град живописна рамка от планини. И не само рамката в Рио де Жанейро няма граница между планините и града. Може би на света няма друг такъв голям град, който да е прорязан така от високи била и планински вериги, органично включени в мрежата от улици, домове, градини. Зелените гребени и скалисти върхове проникват в центъра на града, пресичат живописните плажове и издават предните си постове далече в морето. А от водното царство природата е дала на града най-прекрасното. За Рио де Жанейро Атлантическият океан е не само безкрайно водно пространство. Заливът на Януарската река” образува огромно лазурно езеро, изпъстрено с планински островчета, полуострови, провлаци и скалисти носове. Не може да се различи къде започва и къде свършва това езеро, както не е знаел това и Гонсало Коельо преди четири и половина века.

Царството на Нептун е дарило Рио де Жанейро с тридесет-четиридесет километра пясъчни плажове, един от друг по-хубави. Спортният Ботафаго, Червеният плаж, спокойните плажове Ипанема и Леблон, прочутият Кобакабана са очарователни кътчета

за истинските любители на слънцето и водата. Те образуват приказен венец от ситен пясък по бреговете на открития океан.